

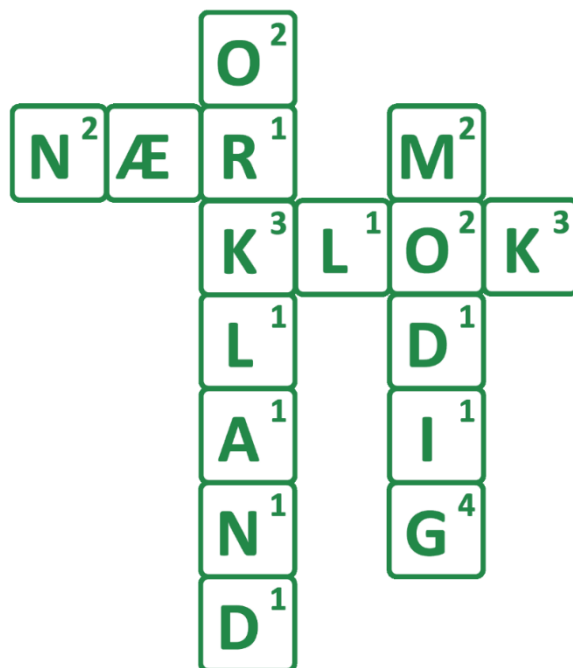
ORKLAND
KOMMUNE

Planprogram for kommuneplanens arealdel

Innholdsfortegnelse

1. Hva er kommuneplan og planprogram?	3
2. Bakgrunn og formål med planarbeidet	4
2.1. Fire arealdeler skal bli til en	4
2.2. Dagens situasjonsbilde	4
3. Nasjonale og regionale føringer og forventinger til planarbeidet	4
3.1. Nasjonale forventninger	4
3.2. Regionale forventninger	5
4. Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel	6
4.1. FNs bærekraftsmål - fra globalt til lokalt	10
5. Arealdelens innhold /prioriterte oppgaver i planarbeidet	11
5.1. Arealstrategi og overordna hensyn	11
5.2. Konsekvensutredning	12
5.3. Tema som skal utredes	12
5.4. Behov for ny kunnskap	18
6. Dokumenter til kommuneplanens arealdel	18
7. Planprosess og framdrift	19

1. Hva er kommuneplan og planprogram?

Kommuneplanen er kommunens øverste styringsdokument, og består av to deler: En samfunnsdel og en arealdel.

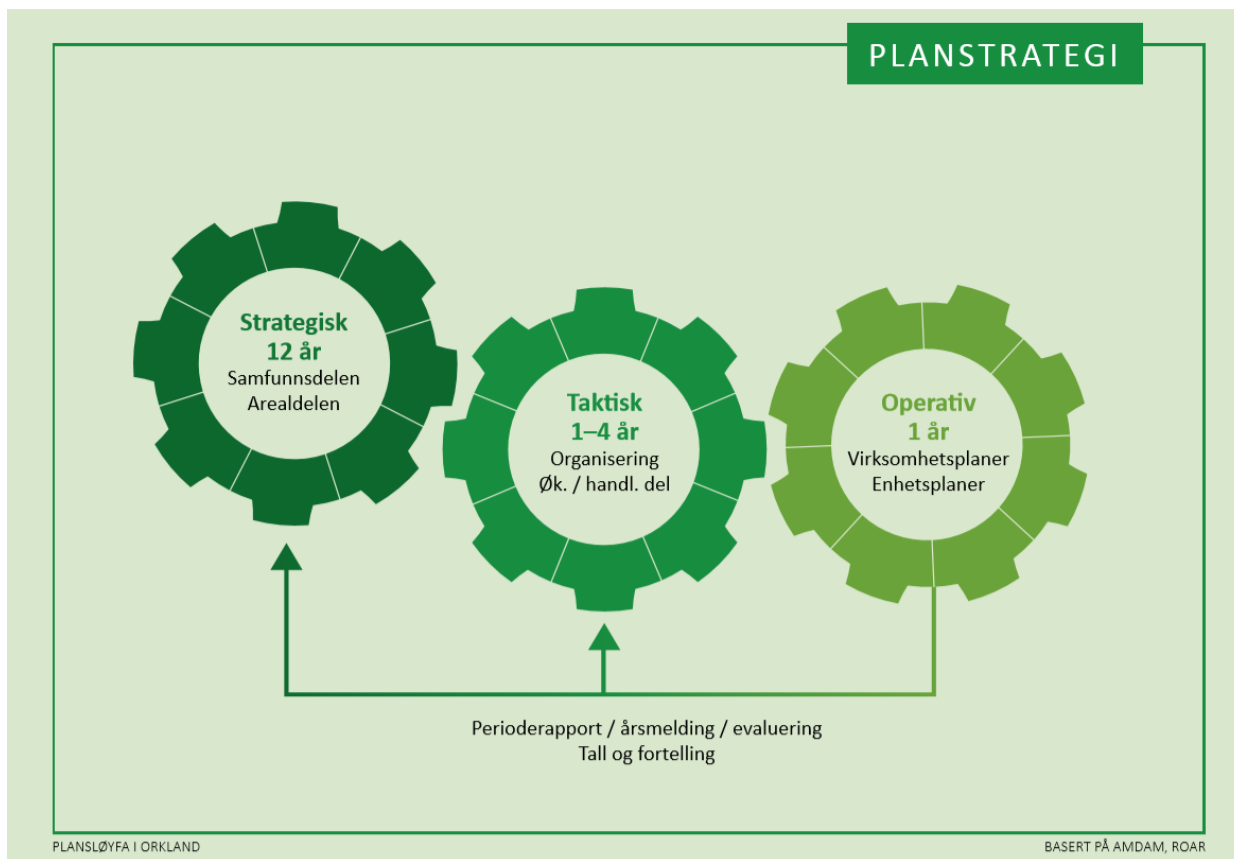
Kommuneplanens samfunnsdel peker ut mål og strategier for den langsiktige utviklingen i kommunen, og gir føringer for politiske satsingsområder. Orklands samfunnsdel ble vedtatt 28.10.2020.

Kommuneplanens arealdel viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og er juridisk bindende. Den er et sentralt verktøy for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, for eksempel hvor det skal være boliger, næringsvirksomhet eller grøntområder. Den skal angi rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene.

Arealdelen skal omfatte planbeskrivelse, plankart og bestemmelser hvor det fremgår hvordan nasjonale og regionale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt.

Planprogrammet er et forslag til hvordan vi vil lage den nye arealdelen: Hva vi vil oppnå, hvilke tema vi skal se på, hvordan folk skal kunne delta i prosessen og hvilke utredninger vi har behov for.

2. Bakgrunn og formål med planarbeidet

2.1. Fire arealdeler skal bli til en

Siden 1.1.2020 har kommuneplanens arealdel bestått av fire ulike plankart og fire sett med bestemmelser og retningslinjer. Det er behov for å gjøre en helhetlig vurdering av hvordan kommunens arealer kan brukes på en mest mulig hensiktsmessig og bærekraftig måte. Inntil Orkland har en ny felles arealdel, gjelder arealdelene fra de fire tidligere kommunene Meldal, Orkdal, Agdenes og Snillfjord. Ny felles arealdel blir juridisk bindende for all arealbruk etter vedtak i kommunestyret.

2.2. Dagens situasjonsbilde

Den nye kommunen representerer et mangfold både geografisk, befolkningsmessig og næringsmessig. Kommunen har regionsenter og er en del av felles bolig- og arbeidsmarked med Trondheimsregionen og Orkdalsregionen (sør-vestre del av Trøndelag).

Vi vil legge til rette for en utvikling der de ulike delene av kommunen spiller på lag, slik at byen og distriktene styrker hverandre og bidrar til mangfold og muligheter.

For å sikre en bærekraftig og ønsket utvikling, må vi tilpasse politikk og virkemidler til de ulike områdene. For eksempel bør det være lov til, og krav om å bygge tettere i bykjernen enn i de mindre sentrale deler av kommunen. Å utvikle en helhetlig arealplan med plankart, bestemmelser og retningslinjer tilpasset de ulike delene av kommunen vil være hovedoppgaven i dette planarbeidet.

Høsten 2020 ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt. Denne legger føringer for kommunens kommende planarbeid sammen med det årlige utfordringsdokumentet.

3. Nasjonale og regionale føringer og forventninger til planarbeidet

3.1. Nasjonale forventninger

I arbeidet med arealdelen må det være fokus på oppfølging av statlige forventninger for planleggingen og planretningslinjer. Regionale planer og strategier skal også legges til grunn, og planarbeidet fordrer et godt samarbeid med sektormyndighetene.

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging (Regjeringen.no)

De nasjonale forventningene skal legges til grunn for kommunestyrets arbeid med kommunale planer. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging ble vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019. Forventningene er knyttet til fire hovedtema:

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

For å møte disse utfordringene har regjeringen bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet i arbeidet med vår tids utfordringer.

Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer brukes til å konkretisere de nasjonale forventningene til planleggingen og å markere nasjonal politikk på viktige områder i planleggingen, jf. pbl 6-2. Retningslinjene skal legges til grunn for kommunal planlegging. I planarbeidet vil forholdet til følgende nasjonale retningslinjer og føringer bli vurdert:

- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1994-11-10-1001?q=rikspolitiske%20retningslinjer>
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995)
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-09-20-4146?q=rikspolitiske%20retningslinjer>
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2011)
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-03-25-335?q=statlige%20planretningslinjer>
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
<https://lovdata.no/pro/#document/SF/forskrift/2014-09-26-1222?searchResultContext=1224&rowNumber=3&totalHits=127>
- Statlig planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469?q=klimatilpasning>

3.2. Regionale forventninger

Vi vil i tillegg forholde oss til følgende regionale planer/ strategier:

- **Trøndelagsplanen**
Regional planstrategi for fylkestingsperioden 2020 – 2023 (vedtatt 17.6.2020)
- **Regional plan for vannforvaltning**
i vannregion Trøndelag (vedtatt 2015 - er under revisjon)
- **Interkommunal kystsonenplan**
(vedtatt 2015). Utarbeidet i regi av Kysten er Klar (Snillfjord og Agdenes)
- **Interkommunal plan for Trondheimsregionen**
IKAP2 (Orkdal)
- **Samferdselsstrategi for Trøndelag**
- **Regional plan for arealbruk**
for hele Trøndelag er under utarbeidelse, og har som mål å bli vedtatt i 2021. Denne erstatter regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag og Strategi for arealbruk i Trøndelag.
- **Regional plan for kulturminner**
er under utarbeidelse og fylkeskommunen planlegger å få vedtatt denne i 2021.

4. Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2020. Den bygger på FN's bærekraftsmål og legger føringer for prioriteringer i arbeidet med arealdelen. Mål og strategier er sortert etter og koblet til kommunens 3 verdier Modig, Klok og Nær.

HOVEDMÅL: Orkland skal være MODIG og arbeide målrettet med innovasjon, næringsutvikling og digitalisering for å møte framtidens utfordringer. Samtidig skal kommunen og lokalsamfunnene motvirke konsekvensene av klimaendringer og stille seg i front for lavutslippssamfunnet.

Hovedmål ikon	Delmål	Strategi	Bærekraftsmål
	Orkland møter framtidens utfordringer på en offensiv måte.	M5 - synliggjøre Orkland som et attraktivt sted å bo og arbeide for å øke tilflytting og redusere tap av kompetanse til storbyene.	
	Orkland skal være et smart, grønt og framtidsetta samfunn.	M7 - arbeide helhetlig, systematisk og forebyggende for å redusere risiko og konsekvensene av uønska hendelser, flom, tørke, skred og ras.	
	Orkland skal være et smart, grønt og framtidsetta samfunn.	M8 - ha en effektiv og bærekraftig arealutnyttelse, som tar vare på både dyrka og dyrkbar mark, og naturmangfoldet.	
	Orkland skal være en næringskommune nummer én i Trøndelag.	M14 - legge til rette for et variert og solid næringsliv i hele Orkland, der våre sterke industritradisjoner utnyttes som regionalt fortrinn.	

Hovedmål ikon	Delmål	Strategi	Bærekraftsmål
---------------	--------	----------	---------------

Orkland skal være en næringskommune nummer én i Trøndelag.

M15 - legge til rette for aktivt og bærekraftig jordbruk, skogbruk, reindrift og havbruk.

HOVEDMÅL: Orkland skal være KLOK og se motstridende interesser og legge til rette for samarbeid og dialog. Målet er å være et tilgjengelig, trygt, mangfoldig og aktivt samfunn.

Hovedmål ikon	Delmål	Strategi	Bærekraftsmål
---------------	--------	----------	---------------

Orkland skal være et inkluderende samfunn for mennesker i alle livsfaser, med ulike forutsetninger og funksjonsevner, der den enkelte opplever tilhørighet, mestring, trivsel, og tar medansvar.

K9 - skape et aldersvennlig samfunn der eldre og andre med nedsatt funksjonsevne kan ferdes trygt og ha glede av service- og kulturtilbud i eget nærmiljø lengst mulig.

HOVEDMÅL: Orkland kommune skal være NÆR og arbeide for gode menneskemøter, møte individuelle behov og ta hele Orkland i bruk.

Hovedmål ikon	Delmål	Strategi	Bærekraftsmål
---------------	--------	----------	---------------

Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N1 - ta hele Orkland i bruk og videreutvikle levende tettsteder.

Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N2 - videreutvikle Orkanger som by, og som et sterkt handels- og regionsenter med havn.

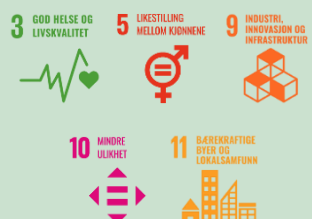
Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N5 utvikle gode møteplasser og åpne offentlige bygg for flerbruk.

Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N6 stimulere til et mangfoldig, aktivt og framtidsretta idretts- og friluftsliv.

Hovedmål ikon	Delmål	Strategi	Bærekraftsmål
---------------	--------	----------	---------------

Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N9 - ha gode og trafiksikre samferdselsløsninger og gjøre det lettere å gå, sykle og reise kollektivt.

Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N10 - utvikle en god og bærekraftig infrastruktur innen veg, vann, avløp og renovasjon- og avfallshåndtering. Mobil og bredbåndsdekning i hele kommunen.

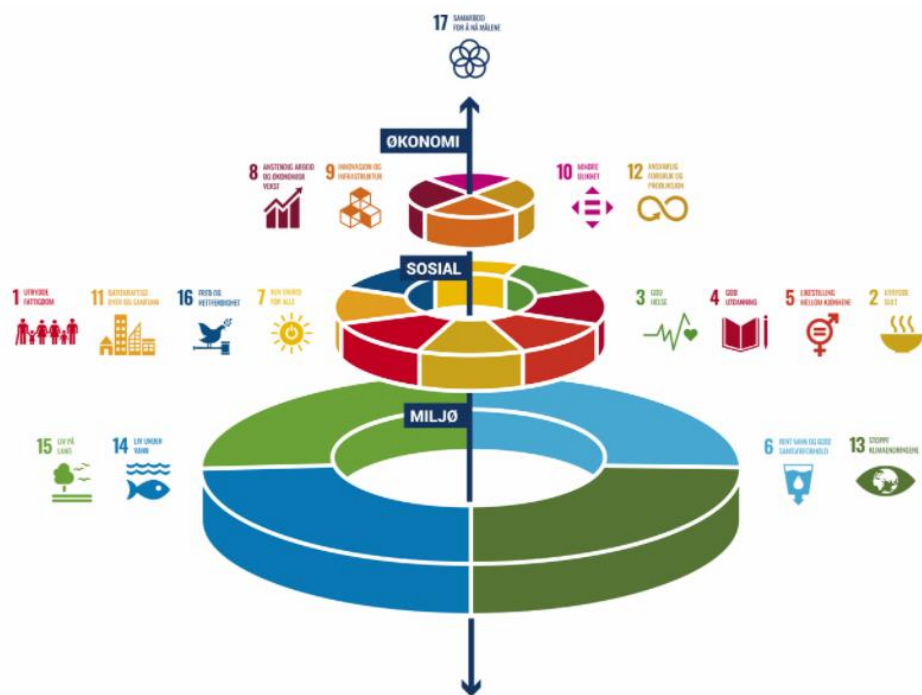

Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.

N11 - bidra til bo- og levemiljø uten helseskadelig støy.

4.1. FNs bærekraftsmål - fra globalt til lokalt

Basert på Azote Images for Stockholm Resilience Centre

Rammer og sammenheng

Denne figuren viser sammenhengen illustrert med fire tannhjul, fra ytterst til innerst:

- Tannhjul 1 - FNs bærekraftsmål
- Tannhjul 2 - Målgrupper og interessenter
- Tannhjul 3 - Våre verdier
- Tannhjul 4 - Vår visjon

Den gjensidige avhengigheten, samspillet og samhandlingen mellom tannhjulene er avgjørende for at vi når målsettingene for planperioden 2020-2032.

5. Arealdelens innhold /prioriterte oppgaver i planarbeidet

Overordnet oppgave:

- Med grunnlag i eksisterende arealdeler og prioriteringer i kommuneplanens samfunnsdel skal det utarbeides en helhetlig kommuneplanens arealdel for Orkland, med differensierte bestemmelser for de ulike delene av kommunen
- Sentrumsplan for Orkanger: Sentrumsområdene på Orkanger vil få et mer detaljert plankart og bestemmelser enn resten av kommunen. Reguleringsplanene for sentrumsområdet har ulik alder og detaljering og noen har nok "gått ut på dato". Det er ønskelig at kommuneplanen kan gi klare føringer for ønsket utvikling blant annet mht. byggeformål, byggehøyder og utnyttingsgrad for de mest sentrale områdene.

5.1. Arealstrategi og overordna hensyn

Arealstrategi og arealregnskap

Orkland kommune er vel ett år gammel. Det første planarbeidet som ble prioritert var kommuneplanens samfunnsdel. Parallelt ble det jobbet med og vedtatt en planstrategi. Ideelt sett hadde det vært fint med en arealstrategi enten som en del av kommuneplanens samfunnsdel, eller som et selvstendig dokument i mellomrommet mellom samfunnsdelen og arealdelen. Som den ferske kommunen Orkland er, velger vi å få på plass en ny, samlet arealdel for hele Orkland foran en arealstrategi. Arealdelene har ulik alder og er så vidt forskjellig utformet at de er krevende å forholde seg til i den daglige saksbehandlingen. Vi mener å ha gode nok strategier i samfunnsdelen som et overordna kommunalt grunnlag for en ny arealdel. Videre vil statlige og regionale føringer og forventninger også være et viktig grunnlag for de prioriteringer og avveininger som må gjøres.

Gjennom planarbeidet vil vi jobbe med arealregnskap som vil vise utviklingen i arealbruken i kommunen. Det må tas en gjennomgang av arealreserver som ikke er realisert siden forrige revideringer. Dette gjelder spesielt bolig-, fritidsbolig- og næringsarealer som ikke er tatt i bruk. Kommunen må vurdere om arealreserver skal videreføres, tilbakeføres eller utvides. Ny bruk av pelsdyrområder må også vurderes.

Folkehelse

All planlegging av fysiske omgivelser må ha som mål at det skal bidra til god folkehelse.

Fravær av skadelig støy, muligheter for rekreasjon/turmuligheter, tjenestetilbud i nærheten/gangavstand og trafiksikkerhet er forhold som er viktige for folkehelse, jfr. strategien (N1) om å videreutvikle levende tettsteder.

Leve hele livet

Eldrereformen Leve hele livet er regjeringens hovedsatsing for at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg, aktiv og verdig alderdom. Reformen skal bidra til å bedre kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten til eldre, og skape et mer aldersvennlig samfunn. Det demografiske utfordringsbildet peker i retning av at omsorgstjenestene ikke kan klare satsningen alene, man må se utover eget tjenesteområde og mobilisere samfunnet.

I Prop. 1 S (2020-2021), jfr. Innst. 11 S (2020-2021) er det vedtatt at de kommunene som omstiller seg i tråd med reformen vil bli prioritert innenfor en rekke relevante tilskuddsordninger fra og med 2021. Hovedkriteriet er at kommunene har tatt stilling til løsningsforslagene og politisk vedtatt hvordan reformen skal gjennomføres lokalt, eller at de kan dokumentere at de er i prosess fram mot et vedtak. Orkland kommune har igangsatt et planarbeid som skal munne ut i en temaplan, med mål om vedtatt plan i løpet av 2021.

Samfunnssikkerhet og klimasårbarhet

Fram mot 2100 forventes et villere, våtere og varmere klima i Norge. Ved planlegging av arealbruk er det viktig å se på hvilke effekter klimaendring vil gi, hvilke områder som vil være utsatt, og vurdere konsekvensene det vil ha for de aktuelle områdene. Vi må definere hvilke områder som ikke bør bygges ut, for eksempel områder som er utsatt for flom, skred eller havnivåstigning. Vi må også finne løsninger som gjør oss bedre i stand til å håndtere et endret klima, som for eksempel et riktig dimensjonert system for overvannshåndtering.

5.2. Konsekvensutredning

Kommuneplanen skal ha ei overordna konsekvensutredning, dvs. hva vil sum av endringer bety for ulike miljø- og samfunnshensyn. I tillegg skal de enkelte områdene som foreslås med endret arealbruk konsekvensutredes. Utredningen må få fram viktige miljø- og samfunnsverdier i de foreslåtte utbyggingsområdene, virkningene utbygging kan gi og hva som kan gjøres for å avbøte negative virkninger, jfr. veileder T-1493 Konsekvensutredninger Kommuneplanens arealdel.

5.3. Tema som skal utredes

BYGGEOMRÅDER

Sentrumsplan Orkanger

For sentrumsområdet vil kart og bestemmelser være mer detaljert enn for andre områder.

Temaer som skal vurderes er fortetting, utviklingsretningsmuligheter, trafikkmønster, møteplasser, uteopphold, (gågate?) og snarveier. Det er også viktig å se på kollektivtrafikk, parkering, størrelse, høyde og utforming av bebyggelse. Hva slags virksomheter er ønskelig i sentrum? Hvilke virksomheter bør heller etablere seg på næringsområdene? Er dagens bestemmelser i kommuneplan og reguleringsplaner gode nok til å kunne styre dette?

Tettsteder

Arealbruken i alle tettstedene vil bli gjennomgått. Alle tettstedene skal kunne utvikles mht. boligbygging og ulike sentrumsfunksjoner. Hva er et tettsted/lokalsenter i Orkland? Vi har ingen klar definisjon, men et tettsted i denne sammenhengen har minimum en dagligvareforretning.

Boligbygging og boligbehov

Boligstatistikk og anslått boligbehov vil si noe om det er nødvendig med mer areal til boligformål samlet sett og i de ulike delene av kommunen.

Utfordring: Lokalisering av evt. nye områder i henhold til prinsippa om samordna areal- og transport – samtidig som vi ønsker utvikling i alle deler av kommunen.

Næringsarealer

Kommunen har et variert næringsliv og det er ønskelig å ha tilgjengelige arealer for nyetableringer i alle deler av kommunen. Planarbeidet vil gi en oversikt over hva vi har. Hvor er det behov for nye næringsarealer og er det noen områder som har blitt uaktuelle?

Noen bedrifter/nyetableringer krever svært store areal, jfr. etablering av batterifabrikk som ønsket 1 000 daa. Kan vi finne slike nye arealer i Orkland?

Skole og barnehage

I henhold til skolebruksplan vedtatt 16.12.2020 er det ikke behov for areal for utvidelse av eksisterende skoler, med unntak av Orkanger og Gjølme. Sannsynligvis er kapasiteten mest utfordrende på Orkanger. Det er derfor viktig å ha areal disponibelt til en eventuell ny barne- eller ungdomsskole. Dersom industrietableringer medfører økt tilflytting til Gjølme krets, kan det bli behov for utvidelse av Gjølme skole.

Barnehagebruksplan er under arbeid. Det kan bli behov for å sette av areal til en eventuell ny barnehage i Råbygda, dersom skolen må ta i bruk nåværende lokaler.

Helseinstitusjoner/omsorgsboliger

Behovet for sykehjemsplasser og helseinstitusjoner øker med befolkningsvekst og demografiske endringer. Gjennom kommuneplanen må kommunen ha en tomteberedskap for ulike typer institusjoner og formålsbygg. Bygging av ny helseinstitusjon på Orkanger er under utredning. Nødvendig areal må avsettes i kommuneplanen.

Sosiale møteplasser, kultur og idrettsarenaer

Med befolkningsvekst og utvikling følger behov for nye og utvidede kultur- og idrettsarenaer, sosiale samlingssteder og øvrige møteplasser. Slike arenaer/møteplasser har stor betydning i stedsutviklingen, og vil bli viet oppmerksomhet i arbeidet med kommuneplanen. Idrettsanlegg kan være særlig arealkrevende. Det er tatt privat initiativ til etablering av golfbane.

Fritidsboliger

Orkland er den kommunen i Trøndelag som har flest hytter. Store arealer er avsatt til fritidsbebyggelse og det er tomtereserver i eksisterende planer, både til fjells og langs kysten. Områdene er forskjellige, mht. natur og hvordan de er regulert og utbygd.

Utfordringer: Etablering av infrastruktur i eksisterende (spredt utbygde) områder. Fortetting eller utlegging av nye områder? Hvor stort/høyt/tett skal det kunne det bygges?

Skal vi ha standardkrav til nye private hytteveier? Helårsvei eller sommervei?

Kulturminner og kulturmiljøer

Arbeidet med temaplan for kulturminner vil foregå parallelt med arealdelen. Hensyns-soner og bestemmelser for aktuelle kulturmiljøer tas inn i planen.

Vindkraft

To ikke utbygde områder ligger i dagens arealdel (Snillfjord). I planarbeidet må det tas stilling til om disse arealene videreføres, eller om de skal tilbakeføres til LNFR.

Gravlunder

Kommunen har ansvar for å sikre nok gravlunder. Kommuneplanens arealdel skal sikre en tilstrekkelig gravplasskapasitet i kommunen.

Deponi

Byggeaktivitet og næringsaktivitet fører ofte til et behov for deponering av overskuddsmasser og uttak av oppfyllingsmasser. Når det gjelder deponeringsmasser kan det være snakk om mange flere typer masser (rene masser, forurensede masser og inerte masser). Det er laga en veileder for deponering av rene masser og masseuttak i Orkland kommune. Veilederen er ment å være en informasjon til søker og gi retningslinjer for saksbehandlingen.

Kommuneplanarbeidet må se spesielt på aktuelle steder for deponering av rene masser.

Snødeponi

Kommunen må vurdere areal for etablering av snødeponi som er i samsvar med forurensningsregelverk.

Mineraler og råstoffressurser

Mineralressurser

Det er foretatt kartlegging av mineralressurser de seneste åra. Resultata av denne kartlegginga må gjøres kjent for kommunen.

Grus og stein

Det er regulerte massetak og steinbrudd spredt rundt i kommunen. Dersom det kommer innspill med ønske om etablering av nye, må behovet vurderes opp mot naturinngrep med mer. Status for eksisterende masseuttak må oppdateres.

SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

Kollektivtransport

Busstilbudet til/fra Trondheim fra Fannrem og Orkanger er bra på dagtid. Det er svært begrenset plass på Orkanger skysstasjon og det er fullt på parkeringsplassen. Busstilbudet i resten av kommunen er svært begrenset. Det at alle kan benytte skolebussene vil gi en forbedring.

Hurtigbåttilbudet til/fra Lensvik har stor betydning for bosettinga i området. Tilbudet bidrar til at stadig flere bor i Lensvik/Agdenes og arbeider i Trondheim.

Fergetilbudet Valset-Brekstad er en av hovedveiene til/fra Fosen. Leksa har fast bosetting og fergetilbudet er avgjørende for dette.

E39

Statens vegvesen arbeider med KVU for E39 gjennom/forbi Orkanger. Eventuelle føringer dette kan gi for arealdisponeringa må avklares.

Hovedveiene i kommunen med betydelig gjennomgangstrafikk

Fv. 65, Fv. 710 og Fv. 714 er alle viktige lokalveier, samtidig som det er stort innslag av gjennomgangstrafikk. Lakseveien (Fv. 714) er betydelig oppgradert de siste årene. Fv. 65 og Fv. 710 har delvis dårlig standard og det mangler separate gang- og sykkelveier der folk bor spredt. Forvebrua er en av flaskehalsene på Fv. 65 med den smale brua over Orkla uten gang-/sykkelfelt. En annen betydelig utfordring er Storåsbakkene på Fv. 65.

Øvrige offentlige veier og gater

Det er varierende standard på fylkesveiene, og de kommunale veiene og gatene i kommunen. Flere fylkesveier og kommunale veier mangler fast dekke. Temaplan for (kommunal) vei er under arbeid.

Trafikksikkerhet – gang og sykkelveier

Gang og sykkelveinettet er relativt godt utbygd i tettstedene, men dårlig utbygd ellers. Trafikksikkerheten, spesielt for myke trafikanter, er mange steder lite tilfredsstillende. Mange skoleveier er utrygge og skoleelever har derfor sikringskys.

Kommunen vil innarbeide nødvendige rekkefølgebestemmelser, som sikrer gang- og sykkelveier og trafikksikker skolevei før eventuell utbygging av nye områder. Trafikksikkerhet er et viktig kriterium ved vurdering av nye boligområder.

Prioriteringer i trafiksikkerhetsplanen vil bli lagt til grunn i arbeidet med arealdelen.

Parkering

Kommunen må gjennomgå bestemmelser om parkeringsdekning for ulike formål. Kommunen må videre vurdere å ha ulike bestemmelser for byen og omlandet, jfr. ulikt busstilbud.

Vann og avløp

Det kommunale vann- og avløpssystemet har begrenset utstrekning. Store deler av kommunen har privat vann og/eller avløp. Arbeid med temaplan for vann for Orkland har starta opp og vil gå parallelt med denne planprosessen.

Nødvendige rekkefølgebestemmelser må innarbeides i kommuneplanen.

Håndtering av overvann i utbyggingsområder:

Det vurderes å ta inn bestemmelse om lokal håndtering av overvann.

GRØNNSTRUKTUR

Naturområder, turdrag, friområder og parker

Turdrag, friområder og parker nært der folk bor har stor betydning for folks bomiljø, trivsel og folkehelse. Registrering av barnetråkk/folketråkk vurderes.

LANDBRUKS-, NATUR- OG FRILUFTSFORMÅL SAMT REINDRIFT

Naturkvaliteter

Naturmangfold på land og i vann

Presset på det biologiske mangfoldet er stort, både på land og i vann. Arter dør ut og naturtyper blir borte som følge av ressursutnytting og utbygging, forurensing og klimaendringer.

Naturmangfoldloven stiller krav til kartlegging og forvaltning av naturmangfoldet. Det vil være nødvendig med kartlegging av naturmangfold ved forslag om utbygging i naturområder.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel skal det sikres bærekraftig forvaltning og vern av økosystemene i havet, langs kysten og på land, med mål om å stanse og reversere tap av biologisk mangfold.

Landbruk

Kommunen skal sikre jordbruksområder og viktige kulturlandskap og unngå nedbygging av dyrket mark i samsvar med nasjonale jordvernmål. I vurdering av nye arealinnspill og gjennomgang av eksisterende byggeområder, skal bevaring av dyrket mark vektes høgt.

Dersom dyrka arealer bygges ned, skal matjordressursen tas vare på og fortsatt nyttes til matproduksjon et annet sted.

LNFR med eksisterende spredt boligbygging: I hele Orkland har vi mange boliger som ligger spredt i LNFR-områder. Med dagens lovverk må selv de enkleste byggetiltak på disse eiendommene behandles som dispensasjon fra plan. Dette må vi gjennom planen søke å komme bort fra. Jfr. KMD's veilder fra mai 2020.

Reindrift

Tidligere Meldal kommune er omfattet av Trollheimenloven fra 1984, og det er inngått frivillige avtaler for beite med rein i deler av kommunen. Noen grunneiere har sagt opp de opprinnelige avtalene fra 1980-tallet, uten at det har kommet nye avtaler på plass. Dette gjelder deler av Igelfjellområdet. Det foreligger egne reindriftskart som viser avtaleområdene, og spesielt viktige arealer for reindrifta. I gjeldende arealdel er de viktigste arealene for reindrifta vist som hensynssone. Felles kunnskapsgrunnlag for kommuner med reindrift i Trollheimen og Igelfjellet, antatt ferdig i slutten av 2021, skal legges til grunn for arealplanlegginga i områder med reindrift.

Friluftsområder

Orkland har store og sammenhengende skog- og fjellområder som har stor betydning for friluftslivet, også regionalt. Viktige friluftsområder i marka, langs kysten i rurale og urbane områder kan/skal synliggjøres i kommuneplanen. Det må vurderes om det er behov for ei lokal "markagrense" på Orkanger, dvs. langsiktig grense mellom utbygging og friluftsområder.

Arbeidet med registrering av viktige friluftsområder i tidligere Agdenes kommune vil gå parallelt med denne planprosessen. For de øvrige tidligere kommunene foreligger denne registreringen.

BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG, MED TILHØRENDE STRANDSONE

Vann, vassdrag, sjø og strandsone

Orkland har ei lang og variert kystlinje som i dag er underlagt ulike regler for forvaltning av strandsonene. Vann, vassdrag og strandsonen skal sikres som biotoper, som landskap og som friluftsområder.

Havbruksnæringas arealbehov må kartlegges og vurderes opp imot andre interesser. Tidligere Agdenes og Snillfjord kommune har etablerte bedrifter innen havbruksnæring. Orkland må ta stilling til hvordan havbruksinteresser skal framstilles i kommuneplanens arealdel.

5.4. Behov for ny kunnskap

Det kan bli nødvendig å leie inn kompetanse innen flere fagområder. Dette kan være innenfor byplanlegging, havbruk, naturmangfold og klimasårbarhet.

6. Dokumenter til kommuneplanens arealdel

Kart og bestemmelser på en ny måte?

Orkland kommune har i dag fire ulike plankart og fire sett bestemmelser, for henholdsvis Agdenes, Snillfjord, Meldal og Orkdal kommuner. De fire plankartene skal settes sammen til ett plankart med samordnet detaljeringsgrad, bruk av formål og hensynssoner osv. Det skal også utarbeides bestemmelser og retningslinjer som skal gjelde for hele Orkland.

Tidligere var det vanlig å fremstille arealdelen som et oversiktskart som viste hovedtrekkene i arealdisponeringen. Kartene ble gjerne trykket på papir og derfor tilpasset en fast målestokk. I dag brukes arealplankart hovedsakelig i digitale kartverktøy sammen med andre typer arealinformasjon.

Orkland kommune har så stort areal, og så stor variasjon i arealbruk og planutfordringer at det er utfordrende å fremstille en plan som er lesbar og oversiktlig samtidig som den tilfredsstillende behovet for detaljering.

I områder som er omfattet av reguleringsplan må arealbruken generaliseres etter klart definerte kriterier slik at det ikke oppstår tvil om hvorvidt kommuneplanen er i samsvar med gjeldende regulering. Samtidig må kommuneplanen vise utviklingsmuligheter og begrensninger for videreutvikling av disse områdene.

En viktig del av planarbeidet blir å definere tydelige prinsipper for hvor detaljert arealbruken skal angis på kartet, og hvor mye tilleggsinformasjon som f.eks. hensynssoner og byggegrenser det er hensiktsmessig å ta med.

7. Planprosess og framdrift

Planprosessen og kunnskapsgrunnlaget

Den nye arealdelen vil gi viktige rammer for samfunnsutviklingen. Den skal utarbeides med basis i relevant kunnskap og med vekt på ønsket måloppnåelse. Flere utredninger og analyser vil bli utarbeidet i forbindelse med planarbeidet. Vi vil også bruke kunnskapsgrunnlag og utredninger fra eksterne parter. Gjeldende kommunale og regionale planer, og innspill fra ulike aktører gjennom prosessen, vil gi viktig kunnskap til arbeidet.

Kommuneplanens arealdel vil få disse plandokumentene:

- Planbeskrivelse, plankart, planbestemmelser og retningslinjer
- Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)
- Konsekvensutredninger (KU)

Organisering og medvirkning i planarbeidet

I arbeidet med kommuneplanens arealdel vil vi møte ulike og til dels motstridende interesser. For å finne fram til de beste løsningene, er vi avhengig av bidrag og innspill fra de som bor og jobber i kommunen, har eiendommer her og ulike fagmiljøer. I utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel ble det gjennomført et omfattende medvirkningsopplegg, herunder en spørreundersøkelse til innbyggerne. I arbeidet med arealdelen vil bygge videre på dette. Med utgangspunkt i temaene skissert i **planprogrammet**, vil vi invitere til ulike arbeidsverksted underveis. For å sikre at ulike stemmer kommer til orde, vil vi også legge til rette for andre måter å bidra på. Gjestebud, åpne møter og ulike digitale verktøy for medvirkning er eksempler. Vi vil vektlegge åpen kommunikasjon og klart språk i hele planprosessen.

Hovedformålet med planarbeidet er å utarbeide en ny samlet arealdel for hele Orkland kommune. Ønske om fortetting og bedre utnyttelse i allerede utbygde områder gjør at vi i begrenset grad ønsker å legge ut nye utbyggingsområder til boliger og fritidsboliger. Det gis muligheter til å foreslå arealbruksendringer etter annonsert planoppstart og utlegging av planprogram på høring våren 2021. En innspill-løsning med skjema for arealinnspill, vil bli **publisert** på kommunens nettside. Innspillene vil bli vurdert og prioritert opp mot nasjonale, regionale og lokale føringer og prioriteringer.

Framdrift og politisk prosess

Kommunestyret vedtok 27.01.21 prosessplan for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Her ble det avklart at hovedutvalg forvaltning blir politisk styringsgruppe for arbeidet. Målet er å få vedtatt kommuneplanens arealdel for Orkland innen utgangen av 2022. I tabellen nedenfor er milepæler som politiske vedtak og formell involvering tatt med.

Kommuneplanens arealdel – framdriftsplan og politisk behandling		
Tid	Aktivitet	Politisk utvalg
14. april 2021	Forslag til planprogram, 1. gangs behandling	Hovedutvalg forvaltning
April - juni 2021	Høring og offentlig ettersyn av planprogram	
April 2021	Varsling av igangsatt planarbeid	
Juni eller august 2021	Forslag til planprogram 2. gangs behandling	Hovedutvalg forvaltning
Juni eller sept. 2021	Fastsette planprogram	Kommunestyret
15. sept. 2021	Frist for innspill	
September 2021 - februar 2022	Dialogmøter og annen involvering, med bl.a. politikere, råd, frivillige, næringsliv, interessegrupper, regionalt planforum	
Mars -april 2022	Forslag til arealdel, 1. gangs behandling	Hovedutvalg forvaltning og kommunestyret
Mai - juni 2022	Høring og offentlig ettersyn av forslaget	
Mai - juni 2022	Dialogmøter og åpne informasjonsmøter	
Høst 2022	Forslag til arealdel, 2. gangs behandling	Hovedutvalg forvaltning
Innen des. 2022	Forslag til arealdel, vedtak	Kommunestyret